

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополіс кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 4\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentópolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від
стиха. Більші по 200 рс. За вся-
кі оголошення платити ся згори.

PRACIA
Prudentópolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — 3 ус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до скону
В нас є сила Розанів!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Щі межі чужих прав. Гимн ал. Укр.

Українці у Галичині не
тратять надії.

Усі ми цікаві, як народ український глядить на сей злочин, що його допустились Поляки, за дозволом „Найвисших“ на нашій народі у Східній Галичині.

Відповідь коротка: Народ вірить, що він ще не пропав, вірить, що повстане. Нині душа у народу такою, що її живучу ніхто не всилі скувати.

А що Поляки знають про се, проте старають ся ослабити духа народного, щоб він попав у розпуку. І так пускають у світ різні сплетні, щоб читаючи їх, головою били об стіни, плакали, а позатим нічо — щоб на плачеви скінчилось. „Петлюра вже цідується з Поляками“... „віддав Східну Галичину Полякам“... Оттакі то байки ходять собі по світі.

Здавало б ся, що наш народ по п'ятих важких роках всіляких дослідів в справі правдомовности різних кореспонденційних бюр, повинен вже був мати на стільки політичного вишколення і вироблення, щоб ту вість прийняти зовсім холодно і положити її в приналежне для неї місце, іменно поміж байки. Однак на жаль, деякі одиниці, відразу на видуману вість опустили руки, стратили віру і надію і стали голосно кричати, що „Петлюра нас запродав“.

Зазначуємо, що ми не віримо в істноване такого договору. Але припустім найгірше, то значить, дійсно істнує. Чи розум-

визволили від Ляхів Галичину, але на Україні за то запунували большевики, чи раціонаери в формі Денікіна чи Кольчака. Але ми виграли, коли хоть на короткий час утратили Східну Галичину, але за те освободили Велику Україну. Що воно так дійсно є, се виходить з заяви диктатора Галичини, Петрушевича. В тій заяві говорить ся ясно, що галицька Україна мусить принести жертву висилаючи всі свої войска на освободжене Київ, лишаючи на разі Східну Галичину. І українсько-галицька армія відступила за ріку Збруч і получила ся з Петлюрою, щоб освободити Київ з рук большевиків і взагалі з рук Москалів. І народ в Галичині зрозумів, що хоч се його буде коштувати нові численні жертви, але вони є доконечні для Вітчизни, бо всякий розумний чоловік, коли йому над головою запалить ся дах, не стане передше виносити миски і ложки, а опісля доперва ратувати дах, але передусім візьметь ся до ратованя того даху. Стане сильна і свободна Велика Україна то тоді тимсамим освободить ся і Галичина, бо самі не будуть мати відваги, хоть би їм помагали і дві Франції не то одна, брати для себе Галичину, яка мала б під самим боком сильну Україну. Такий крок означав би нішо иньшого, як тільки нагду і скоропостижну смерть Польщі а про се знають дуже добре навіть найзагорильші вшех-поляки. Значить ся, коли припомочи галицьких полків, петлюро освободить Україну, то тоді

А що наші братя не тратять віри, про то нехай свідчить лист який нам віддав до розпорядимости д. Е. Кульчицький. Лист писаний його братом, який до тепер находив ся в італійським полоні; дата листу є: Відень 5. серпня, отже дуже недавно. Виривки з листу, з пропущенем місць про родинні справи звучать:

„Перед трома днями я приїхав до Відня з Італії. Дальше їхати не можу, бо тут є українська місія, яка збирає Укр. Коли ілпого свята, приділює їх до українського війска і посилає на фронт. Тепер одначе ми ще не можемо йти до боротьби, бо не маємо куди там дістати ся. Поляки заняли цілу Галичину по Збруч. На Україну та кож не можна дістати ся (опісля наступила в тій справі умова українського правительства з Румунією, яка згодила ся на перевезене через територію для України війска і воєнних запасів. — Прим. Ред.) мусимо отже тиняти ся по чужині, поки не отворить ся дорога. Що дієть ся в Галичині сею не можна описати. Як мені оповідали сі, що тут дістали ся з польської незолі, то там гірше чим в пеклі. Майже вся наша інтелігенція сидить по тюрмах. Істи не мають що, сплять у болоті, на голій землі, знущають ся над ними, б'ють — одним словом річи не до описаня. Розумієть ся, що до такого діла заохочують їх панське Французи, бо если би вони лише трохи острійше промовили, то панське Ляхи не відсажилиб ся шось подібного робити. Але чим більші муки перенсять наші люди під їх ярмом, тимбільша завзятість родить ся у нашого війска, котре зарисягло, що мусить пімстити ся на Ляхах і так довго не зложать оружя, доки ціла Східна Галичина не буде освободжена. Справа то не легка, бо тебе поперед всего бити сі з большевиками і Москалями та потім з Поляками, а від часу до часу і з Румунами. Але є надія, що вже в короткім часі виженуть большевиків з України а опісля, злучені всі разом звернуть ся проти Ляхів. Я від 1. серпня належу до українського війска, маю степень оберлейтнанта, побираю місячно по 340 корон платні і 12 корон денно на їду 200 корон місячно. За два дни

що ніхто навіть не думає віддати Галичини Ляхам, а противно, що народ зрозумів, що освободжуючи Україну з рук Москалів, тимсамим освободить Галичину із рук Ляхів. Не у Львові лежить рішене питання про самостійність українського народу, але у Києві. І хоть положене наше дуже прикре, то ніхто не тратить надії... Сором нам маловіри за американським припічком...
за „Американою“

ЗАГРАНИЧНІ ВІСТІ.

Українська 100.000 армія йде на поміч генералови Петлюрови.

Після найновіших телеграфічних вістий, українська армія, числом 100 000, за дозволом італійського правительства, вертає на Україну. Італія дозволила, щоб ся велика армія помогла Петлюрі проти большевиків. Так проте сталось давно ожидане!

Ся армія українська скріпить тепер становище Петлюри. Прийде час, коли генерал Петлюра упоравшись з большевиками і забезпечивши собі Велику Україну, запитаєсь Поляків, що буде зі Східною Галичиною. І буде „вторая горшая первих“.

Не хоче признати України.

Генерал Денікін признав Польщу яко республіку і Фінляндію. Про Україну і знати не хоче. Та прийде час, що узнаєть аж вадто голосно.

Здавалося, що наш народ по п'ятих важких роках всіляких дослідів в справі прадомовности різних кореспонденційних бюр, повинен вже був мати на стільки політичного вишколення і вироблення, щоб ту вість прийняти зовсім холодно і положити її в приміж байки. Однак на жаль, деякі одиниці, відразу на видуману вість опустили руки, стратили віру і надію і стали голосно кричати, що >Петлюра нас запродав».

Зазначуємо, що ми не віримо в існування такого договору. Але припустім найгірше, то значить, що він дійсно існує. Чи розумний чоловік через оттаке має зараз опустити руки? Ніколи!...

Справу не рішає зовсім Галичина а лише Велика Україна. То заявили нашим заступникам ясно і недвозначно і в Парижі і у Вашингтоні. Значить ся: не буде свободної України з Київом, то тоді і мови не може бути про свободну і самостійну Галичину. Ми, то значить Українці, програли цілковито, колиб приміром

коли йому над головою запалить ся дах, не стане передше виносити миски і ложки, а опісля доперва ратувати дах, але передусім візьметь ся до ратованя того даху. Стане сильна і свободна Велика Україна то тоді тимсамим освободить ся і Галичина, бо самі не будуть мати відваги, хоть би їм помагали і дві Франції не то одна, брати для себе Галичину, яка малаб під самим боком сильну Україну. Такий крок означав би ніщо иншого, як тільки наглу і скоропостижну смерть Польщі а про се знають дуже добре навіть найзагорільші вшеполяки. Значить ся, колиб припомочи галицьких полків, Петлюра освободить Україну, то тоді самі Ляхи віддадут йому Галичину, хочби її їм признало і десять мирових конференцій. Тому отже, коли наші братя у старому краєви не тратять зовсім довіри в свої сили і до своїх провідників, то тим менше ми маємо право тут за морем, тимбільше, що до нас доходять вісти тільки незвичайно викревлені і закращені в користь Польщі.

сі, що тут дістали ся з польської незолі, то там гірше чим в пеклі. Майже вся наша інтелігенція сидить по тюрмах. Істи не мають що, сплять у болоті, на глій землі, знущують ся над ними, бють — одним словом річи не до описаня. Розуміть ся, що до такого діла заохочують їх панове Французи, бо если би вони лише трохи острійше промовили, то панове Ляхи не відважилиб ся щось подібного робити. Але чим більші муки перенсять наші люди під їх ярмом, тимбільша завязтість родить ся у нашого війська, і отре зарисягло, що мусить пімстити ся на Ляхах і так довго не зложать оружя, доки ціла Східна Галичина не буде освободжена. Справа то не легка, бо треба поперед всего бити ся з большевиками і Москалями та потім з Поляками, а від часу до часу і з Румунами. Але є надія, що вже в короткім часі виженуть большевиків з України а опісля, злучені всі разом звернуть ся проти Ляхів. Я від 1. серпня належу до українського війська, маю степень оберлейтнанта, побираю місячно по 340 корон платні і 12 корон денно на їду разом отже 700 корон місячно. За два дни маємо їхати — нас є около 800 людей — і 100 офіцирів — на Чехію. Чехи згодили ся щоб ми у них збирали ся разом, бо тут в Австрі нема ще що їсти. Там на Чехії є вже ціла бригада нашого війська, що тільки жде, аби передістали ся на Україну. Доси билисьмо ся за других а тепер треба борити своєї вітчизни. Хотяй положене наше дуже прикре, то ніхто не тратить надії, що мусимо вибороти независиму Україну... Той лист є найліпшим доказом,

Після найновіших телеграфічних вістий, українська армія, числом 100 000, за дозволом італійського правительства, вертає на Україну. Італія дозволила, щоб ся велика армія помогла Петлюрі проти большевиків. Так проте сталося давно ожидане!

Ся армія українська скріпить тентер становище Петлюри. Прийде час, коли генерал Петлюра упоравшись з большевиками і забезпечивши собі Велику Україну, запитаєсь Поляків, що буде зі Східною Галичиною. І буде >вторая горшая первых».

Не хоче признати України.

Генерал Денікін признав Польщу яко республіку і Фінляндію. Про Україну і знати не хоче. Та прийде час, що узнасть аж надто голосно.

Австрія

хотіла випродати дорогоцінності, які находять ся у цісарській палаті у Відні. Вже був назначений час, на випродаж, та Франція і Італія спротивились сему. Се будоб проти угоди, яка наступила в часі завішення оружя.

о. Рафаїл Криницький. ЧСВВ.

Вражіння з подорожі.

Щідає посіщення українських осель у Рію Гранде Суль і Аргентині.

2)

Ми колиб іхали правильно, вже о год. 7 вечером булиб над рікою Уругваєм, та не вдалось. Я знеможений заснув, і збудивсь о год. 1-й в ночі. — Товариш мене збудив, що вже ми переїхали ріку і єсьмо в Марцеліно Рамос. Я жалував, що не бачив моста на ріці Уругваю — бо як говорили, наші Українці, котрі робили при сім мості, що се цікава будова. Я його бачив з поворотом, — впрочім на ріці Санта Марія я бачив довгий міст, бо має 1.800 метрів. Ми переїхавши Уругвай вже станули у провінції Рію Гранде; ріка Уругвай саме границею обох провінцій С. Катарини і Рію Гранде. Коли настав день можна було побачити вже велику ріжницю в землі. З землі пізнати, що родюча. Всюди виділи лани пшениці, цукорродюча. На шакрах Італійці виплекали гарні виноградні. Терен гористий, подабає на перший погляд на околиці Сан Роке, Терезіна. Коло год. 10 рано в суботу поїзд прибув близько Ерешінь. Мені треба було висісти і їхати на першу кольонію де були Українці. Я був змучений, мої товариші також, 30 год. безперервної їзди у вагоні! Інженер з Порто Алегре мені на прашане сказав так: Один поет бразилійський, що писав сатири написав: Коли хтось не вірить,

що друга особа його любить, вистарчить сказати, що:

Era sapez de viajal trez dias
N'uma paquete do Lloyd Brasileiro

А Ви Отче скажіть виразом:

Era sapez de viajar trinta horas
N'um trem São Paulo — Rio Grande

а тоді усі вам повірять.

Поїзд заїхав до Ерешінь, я вийшов на стацію, багато людей. В тім серед народу почув я на цілий голос слова: „Слава Ісусу Христу!“ Се був мущина високий, молодий — мій товариш з гімназіяльних шкіл п. Стефан Денега. Він з другими двома Українцями виїхав проти мене. Ми сіли на коні. По 30 годинній їзді у вагоні треба було верхом їхати 54 кілометрів.

Щоб заїхати у сторони, де мешкає кілька найцят наших родин українських. А наші Українці мешкають у місцевости що зветь ся Rio do Peixe. Там майже усі осіли не яко нові емігранти але перенісшись з кольонії Quaroré. Деякі родини остались в Quaroré і до нині.

Еміграція до Рію Гранде до Суль.

Провінція Рію Гранде до Суль голись у давнину, се була провінція опущена всіма, она була саме тереном довгих воєн між Еспаньцями а Португалцями. Дперва по довгих війнах, король Іван V. з Португалії в р. 1750 рішив загородити дорогу Еспаньцям і довгим війнам, він спровадив перші родини з Португалії. Се були перші емігранти. За часів цісаря Петра І. прибуло до Рію Гранде багато Німців, які полишались в портах С. Леопольдо в одній з найстарших муніципій. Муніципійом се числить нині до 40 кілометрів, опісля кільканайцят кіло-

метрів у бр., куди вела вже polska droga. А що і у Рію Гранде сонїньо заходить як і всюди по сьвіті, то ми тою, на часте польською дорогою, іхали в ночі. А моя конина, що мені її дали, товкла мене, товкла. А до сего, коли їдет ся перший раз вилаєть ся вічностію, не дивота, що ми усі помучені, все сьвітили сірники і гляділи на годину. Вже одинайцята в ночі минула, а ми у ціли єще не станули. Та нараз товариші заповіли, що зїзджамо з гори і у долині вже наша ціль. І справді замилотіли сьвітла по кухнях, хатах. Нарід ждав на мене, а не могучи діждатись пішов домі. Одаго з таких, що в страгили віру, що приїду сего дня, ми стрінули у дорозі, та він бігом вернувся. За хвилорознеслись стріли зі стрільб а гомін їх ніс ся під глибоку ніч далеко. Многі з людей повертались з дороги. Вже було майже пів до 12 у ніч, як ми зіїзли з коний і пішли у хату. Господар, де я заїхав мені був знаний з довголітної переписки. Був ним Андрій Чорнобай. Се людина у середнім віці, живий, рухливий, справами народними живо займаєть ся. Ми усі зчитали ся, они перший раз у Бразилії по 28 роках свого тут побуту побачили сьвєденника свого. Пішла бесіда довго, довго. Та умучені залізницею і довга їзда на кольонію мені не дала довго говорити. Ми розійшлись на спочинок.

Rio do Peixe.

Ми усі, 4 люда на конях, пустились, як я сказав, у дорогу від стації Ерешінь на кольонію. Місточко Ерешінь де є центр (седе) кольонії, віддалене від стації 5 кілометрів. Кольонія ся найбільша простором між усіма в Бразилії. Кольонія тягнеть ся здовж лінії залізничої зі стаціями, Sertão, Erechim, Erebangó, Capó-ère, Paiol Grande і дальше на північ. Се нам не дивно, бо розтяг кольонії має 140 кіл.

Седе кольонії Ерешінь підносить ся з кождим роком. Правда будівля деревлянна, кілька домів мурованих, але займає простір великий бо 783 льотів. Від седе всюда веде пречудна, дорога аж до муніципія Пайол Гранде понад 60 кіл. Дорога так широка, що не тільки вози але навіть і автомобілі можуть минати ся найгілдіньше. Ми виїхавши в пополудне, іхали сего дорогою до 40 кілометрів, опісля кільканайцят кіло-

На другий день була се неділя, усі наші зіїшлись та і багато Поляків. Недалеко від хати п. Андрія Чорнобая побудована заходом його і на його землі капличка. Там було богослужєне через 6 днів. Інтересне було, як наші сьміялись з Поляків витикаючи їм їх говорєня перед моїм приїздом о мні. Поляки тамешні се майже самі з Росії

Англія

втратила запро зелізниці страй-
ки 50 мільйонів фунтів штерлін-
гів.

Пужда в Росії.

Положене в Росії не до описа-
ня. Пужда дійшла до сего сте-
пеня що одні родини нападають
на сусідні в цілі рабунку пожи-
ви. У білий день люди допус-
кають ся мордів — волять, аби їх
по таким злочині убито, як мали б
гинути голодовою смертю. У
Петрограді фунт собачого мяса
коштує 10 рублів.

Большевики тратять ґрунт під
ногами. Так армія Кольчака як
і Денікіна проганяють большеви-
ків. В останній часі большеви-
ки втратили 15.000 в полонених,
21 пільних армат 6 армат тяж-
кого калібра і 490 машинових
крісів.

Положене на Україні.

Як доносять українські звіти з
Каменця Подільського, то армія
Петлюри прогнала з України
большевиків. Генерал Петлюра
зачав дня 1. серпня головний на-
ступ на саветську армію. До
армії прилучилась 100.000 а
зі Східної Галичини. Ся армія
добре вишколена, очистила вко-
ротиці Поділе від большевиків, опі-
сля велику часть Волиня і київ-
ської губернії.

Київ зайятий Петлюрою. Йо-
му до помочі стали селяни, які
викликали повстанє. Цілі села
ставали під проводом Петлюри
проти большевиків.

Доля царя Миколи II.

Ціла родина царька Романо-
вих не живе. Се вже стверджено.
І саме тепер ряд у Росії буде су-
дити тих, які причинилися до
убійства бувшого царя. Арешто-
вано до 160 осіб, які були зміша-
ні в морд, а якого акта перехо-
увались у саветів. Цар мусів
кожного члена зі своєї родини
приводити на місце страчення.
Вперед 4 стрілами вбито царицю.
По першій стрілі цариця крик-
нула: «чуда діють ся, бо я ще
живу, хоч одержала рану». Опі-
сля погнала. Найсумнійше було,
коли цар Микола приніс на ру-
ках свого сина Алексія на місце
страчення. Царевич Алексій зі
страху був вже майже в агонії.

місті се не Італіяни, а однак І-
талія силою забрала Фіюме від
полудневих Славян. Як у Гали-
чині Східній явивсь генерал Гал-
лер і за підмогою музики Падер-
ревського і Клемансо заняв Схід-
дну Галичину, так і Фіюме заняв
звісний італійський писатель
Д'Анунціо.

Заняв і кінець. Сербія в злуці
з полудневими Славянами вико-
відає війну Італії і здаєть ся, що
Північна Америка стане по сто-
роні Сербії.

До війни готово прийти.

Переслідуванє Жидів.

Не тільки у Польщі, Україні,
але і у Німеччині в послідних
часах прийшло до різні Жидів.
На Україні і у Польщі ненависть
до Жидів вибухла серед селян, бо
селяни знаючи, що большевизмом
рядять самі Жиди — проте нечува-
ну пімсту устроюють повсюда.
Другою причиною є се, що Жи-
ди не здекларовані у політиці.
Жид жидом; нині стоїть за По-
ляками проти Українців а завтра
з нами проти Поляків. А опісля
наслідок такий, що одні і другі

президент Вільсон тяжко захорів.
Кажуть, що здаєть ся, буде резиг-
нувати зі свого уряду з причини
слабости.

Українці у Злучених Державах.

Комісія сенату для заграничних справ
переслухала 1. вересня представників Індії,
Литви, України, Естонії і Лотвії з їх жало-
бами проти постанов мирової конференції.

За Індію говорив Дудлі Фільд Мельсон.
Він заявив, що Ліга Народів буде перешко-
дою до освободження Індії, Ірландії і Єгипту.

Згадані чотири народи: Українці, Литви-
ни, Лотиші і Естонці були разом репре-
зентовані Союзом Середньої Європи, завя-
заним свого часу в Америці. Сей Союз
вислав свій комітет на переслуханє. Комі-
тет поставив домаганє, щоб Злучені Дер-
жави признали цілком незалежність сих
чотирох народів. Вони творять разом до 90
мільйонів душ. Питанє про їх будучність по-
лишила мирна конференція на пізнійше, а
тимчасом тим краєм грозить небезпека
винародовлення.

Речник Українського Народного Комітету,
Д. Ревюк своєю промовою зробив велике
вражінє на сенаторах. В тій промові він
вияснив наші змаганя і подан короткий
огляд історії, культури та етнографічних
границь України.

Сенатор Ладж відповідаючи на його про-
мову відніс ся дуже прихильно до змагань
і стремінє українського народу і заявив, що
подробно справу України, а в особености
справу Східної Галичини, Сенат буде роз-
бирати за два тижня до того часу.

Ляцькі звірства у
Східній Галичині.

Каменець Подільський, 19. червня. —
Протокол, списаний в присутности офіцера
Брилиньського, підфіцера Павлюка і Івана
Гладиша зі села Любичі, пов. Жовква зву-
чить:

Стрілець Іван Гладиш, з обсмаленим ли-
цем і зі спаленими бровами і спаленим во-
лосєм на голові, робить вражінє перестра-
шеного. Між іншими оповідає він отсе:

Я служив в 10. бригаді при 7. компанії
золочівського полку. Ми стояли зразу на
боевім фронті коло Золочева, однак під на-
пором польських війск мусили ми уступати
в напрямі Тернополя. Недалеко залізничої
стації в Острові виславо нас десятьох під
проводом капрала на патрулю. Се діяло ся
о год. 2-гій в полудне. Нашою задачою бу-
ло перекопати ся, чи Поляки вже находять
ся в селі. В кілька хвиль опісля побачили
ми польську кінну патрулю, зложено з 15
жовнірів яка їхала в напрямі стації. Ми
скрили ся в рові, і почали на ню стріляти.
Коли нам амуніція вийшла, хотіли ми вті-
кати. Поляки піднесли крик: „Стійте свині!“
І ми піддали ся. Найперше відобрали нам
Поляки гроші, відтак всякі предмети, як
гребінці, зеркала і т. п. Опісля відобрали
від нас кріси і привязали їх до сідла. До-
перва тоді нас відвели. По півгодиннім маршу
поставили нас в ряд і облили бензиною яку
мали в посуді, прикріпленім до сідла. Відтак
приступив до нас один з Поляків і запалив
машинкою до запалюваня цигаретів бензину.
Наша одіж станула в полуміні. Поляки
всіли тоді на коні, відзиваючи ся до нас
словами: „Тепер свині лізть на свою Ук-
раїну“. Коли вони відійшли, я розірвав бюзку
і подовгих зусиллях вдало ся мені згаси-
ти огонь. Скоро мене обгорнула полумінь,
я примкнув був очі; я чув, що ціле моє
лице горіло. Коли я отворив очі, зразу ні-
чого не бачив. Дперва за якої пів години
я почав пізнавати. Двох моїх товаришів
згоріло на смерть. Прочих вісьмох потер-
піло тяжкі рани від огню. Рани справляли
сильні болі. Ми пустили ся в дорогу. В до-
розі стрінули ми сестри Червоного Хреста.
Тяжше ранених забрали вони на свій віз,
а я з прочими удав ся до поблизького села.
Тут натрапили ми на компанію: нас відо-
слано до шпиталю в Чорткові, відси до
Боршева, а відтак до Мельниці, а вкінці до
Каменця Подільського.

„Тепер злазить мені з лица шкіра. Очи
мушу призывачувати до сьвітла, бо захо-
дять мені сльозами Коли є сумерек, не ба-
чу нічого“.

Земельна реформа Ляхів для Східної Гали-
чини.

Польський сойм ухвалив земельну рефор-
му більшостию лише одного голосу, після
якої ділич в Польщі не може посідати
більше ніж 290 мєргів землі.

У Східній Галичині і Познанщині один
ділич не може посідати більше ніж 1,750
мєргів землі.

От і доказ, чи можливий гаразд у Га-
личині, еслиб оставав під польською вла-
дою. І, тоді кождий селянин, чи він ук-
раїнець чи Поляк, буде бідакою, як був пер-
ше під поль-
ською владою.

Чемність.

Чемність, се сьвіт, який виріс на ниві
цивілізації. Серед пермісних народів, диких
і варварських не могло й бути мови про
чемність. Злагодженє обичаїв, товариське
житє, оглада, освіта, частє приставанє з
образованими людьми надали нам рівновагу
в зближуваню ся до других людей. Прось-
віта могла дати людям сьвідомість, пізнанє
власної гідности, а відси могла втворити
ся чемність, що впроджуєть ся з почутя
власної гідности, яка рівнож узнає гідність
у других. Мірою пошани до других людей
отже є пошана для себе самого. Тільки сей,
хто шанує себе самого, буде в силі пошану-
вати другого.

Однаке само собою розумієть ся, що по-
важанє себе самого не повинно бути пере-
садне, бо се було би смішним; такє переса-
днє поважанє могло б впродити ся в заро-
зумість — ароганцію і жадним чином не
помогло б нам до чемности. Давними часами
богачі і шляхта не уміли, а радше не хоті-
ли бачити в бідному чоловіці рівного собі
чоловіка. Ще й нині нераз, пошана мірять
ся не заслугою, віком, чесното чоловіка
— а майном і становищем.

Чемність, се спосіб нашого поведєня ся з
другими. Сю чемність видно з цілого нашо-
го обходженя.

Слова мусять бути дібрані, без грубости
і крикливости, бо се противить ся доброму
вихованю. Тон мови, інтонація голосу, спо-
сіб говорєня повинен бути такий, щоби ні-
кого не впродажувати в клопіт та нікому
не робити сорому.

Чемний чоловік буде уважати з ним гово-
рить в даній хвилі, та притім і розмову по-
веде з сей спосіб, щоби нікого не поріжни-
ти, ані не образити; він мусить тих ува-
жати на уряд, вік, становище і віру сего,
з ким говорить. В мові, свобода повинна
бути годвною ціхою, аби не побачив при-
мусу з нашої сторони сей, з котрим гово-
римо, бо він ні-би думати, що нашою нео-
хотою ми показуємо, що він є для нас не-
бажаним. Однаке ся свобода повинна йти
в парі з певним родом поваги, щоби особа,
з якою говоримо, не посудила нас, що ми
її легковажимо.

Коли говоримо з ким поважнійшим, мусь-
мо звертати ся до него лицем. Коли йдемо
з ким в парі, ми повинні йти дивлячись
прямо перед себе, а не звертати ся кождої
хвилі лицем до того, з ким говоримо.

Чемність ще не зашкодила нікому; а брак
чемности поспеув не одного. Чемність, про-
тивно, нераз причияєть ся чоловікови до
великої користі, бо єднає для нас людей, і
прихилєє їх серця нашим бажаням. Далєво
більше мух можна зловити за мід чим за
одет.

Особливим способом уважати треба на
правила чемности, коли говоримо з особою,
яка є иньшого погляду у політиці, иньшого
віроісповіданя, з иньшого народу, хочби нам
ворожого.

Високоповажані Україн-
ці у Бразилії.

Доля царя Миколи II.

Ціла родина царька Романових не жиє. Се вже ствержене. І саме тепер ряд у Росії буде судити тих, які причинилися до убійства бувшого царя. Арентовано до 160 осіб, які були вмішані в морд, а якого акта переходувались у саветів. Цар мусів кожного члена зі своєї родини приводити на місце страчення. Вперід 4 стрілами вбито царицю. По першій стрілі цариця крикнула: «чуда діють ся, бо я ще живу, хоч одержала рану». Опісля погинула. Найсумнійше було, коли цар Микола приніс на руках свого сина Алексія на місце страчення. Царевич Алексій зі страху був вже майже в агонії. Последній впав цар. Так сповнили цареві морд і вбили його не чужі — але свої — ріднесені кі Росіяне.

Тіла убитих порізано і спалено.

Що дість ся з Фіюме?

Фіюме, то рідна сестра Східної Галичини. Більшість населеня у

дою до освободження Індії, Ірландії і Єгипту. Згадані чотири народи: Українці, Литви, Лотиші і Естонці були разом репрезентовані Союзом Середної Європи, завзяв зним свого часу в Америці. Сей Союз вислав свій комітет на переслухане. Комітет поставив домаганя, щоб Злучені Держави признали цілком незалежність сих чотирох народів. Вони творять разом до 90 мільонів душ. Питаня про їх будучність полишила мирна конференція на пізнійше, а тимчасом тим краям грозить небезпека винародовленя.

Речник Українського Народного Комітету, Д. Ревюк своєю промовою зробив велике враженя на сенаторах. В тій промові він вияснив наші змаганя і подав короткий огляд історії, культури та етнографічних границь України.

Сенатор Ладж відповідаючи на його промову відніс ся дуже прихильно до змагань і стремінь українського народу і заявив, що подрібно справу України, а в особенности справу Східної Галичини, Сенат буде розбирати за два а найдалше за три тижні, коли то під дискусію прийде справа мирового договору з Австрією. До того часу Український Народний Комітет має предложити Сенатові подрібний меморіал з висчислением і поданем всіх кривд, які приходять ся в теперішню пору зазнавати українсько у народови від Поляків в Галичині.

Український комітет взиває Українців, щоб сі, котрі дістали листи зі Старого Краю, про різні насильства Поляків у Галичині, їх прислати до Канцелярії Комітету.

А у Росії відома річ, не було за їх часів уніяцького католицького духовенства. Так коли довідалися, що приїде священик, сьміялись з наших кажучи: що перед Службов Божою будуть мусіли мені заплітати косу, чесати бороду а по польськи казаня він у пень не вміє. Та коли побачили священика без бороди без коси, котрий шей до них і проповідав по польськи (а до Українців по українськи) рзчарувались Поляки. І було по Службі Божій багато сьміху. По богослуженю я їздив до вмираючої невісти польки, яка дістно в кілька годин опісля по сповіді вмерла. Дивне Провидіне Бога, так начеб чекала на священика, щоб готовив їй на смерть шасливу.

Вернувши від слабої, тоді доперва наша розмова з Українцями протяглась до пізана. На кольоні Ерешінь, (Rio do Peixe) най собі ніхто не думає, що там наші позабули на своє.

Хоч там в Rio do Peixe єсть українських родин всего 18, однак се свідомі люди. А свідомі они такі, що хто не бачив власними очима ту їх свідомість національну, той не повірив би. Душею сего руху національного у них єсть п. Стефан Денегі. Сей чоловік інтелігентний, мусів у старому краєви переривати свої студії гімназіяльні, бо був покликаний до війська. Опісля яко урядник в р. 1908 виїхав до Бразилії, де єсть в Ерешінь — 2 милі від седе кольонії. Він то саме довідавшись, що в Рію до Пейше є кільканайцять родин українських, викликав, підніс патріотизм і його по нинішній день удержує. Він постаравсь ім о книжки просвітні, записав різні часописи, вчив їх діти — а навіть старші вже жонаті за його проводом передше анальфа-

бети, тепер з вдякою до него, з гордостію читають самі часописи. Михайло Мандрик — людина жоната — неписьмена, стидавсь, що у теперішню хвилю він не вміє письма. Він рішивсь переломити себе і стати письменною людиною. І одної днини Михайло вибравсь з дому і пішов у школу на цілий тиждень до саме знаного п. Ст. Денегі. Цілими днями учивсь читати, писати з учителем; в ночі учивсь сам. Не минуло і кілька неділь — а він вернувся до мів письменним чоловіком.

(Дальше буде).

ЛИСТ ДО ДІТЯЙ СОКОЛЯТ

Слава Ісусу Христу.

„Ганю, Стефію, Олю!“ — кличе раз Влодзя — „А що такого?“ — питаємо. „Приїшла „Праця!“ — Е лист з Прудентополіс?“ „Е?“ — кажемо ми урадовані та зашквалені — „А що пишуть? Прочитай нам!“ — І в одну мить обступаємо Влодзя.

Влодзя розложила газету та почала нам читати. А ми слухали з запертим віддихом, щоб і словечка не пропустити. Та довіда-

лись: про місточко Прудентополіс, кілько церков оно має, де лежить, що тамтейше Товариство „Україна“ має дім мурований і як много є там учеників і все, і все, словечка не пропустили. А далі ми і розговорились: про тее місточко, про темтейших мешканців, хто, що, про них знає, а що чув, а далі Влодзя і каже: „Ну товаришки, требаб їм подякувати за лист і сям разом нехай пише Явдохі.“

„Явдохі!“ — кажуть всі. Так і Явдосі пришло писати.

Ось, видите, і пишу я до Вас. В першій місци прошу нашого Вуйка, щоб були такі добрі, та здибали яку дірочку в куточку нашого кутика, та заткали єю моїм листком, бо Они, не тільки що нам позваляють писати, але і заохочують нас до того. Тому користаймо любі Сестрички, бо Они нам жичливі і зла не бажають. А тут уже відзиваюсь до Вас і дякую за, дорогий нам, Ваш лист і прошу пишть все много.

Сим разом не будете мали від нас жадних відомостей, бо ми чекаємо, щоб і другі где що написали і в сїм листі лиш дякуємо щиренько за Ваші відомости і здоровимо всіх сердечно, а Катрусі засилаємо щире українське Спаси-Віг.

Антоніо Бандідо 21-IX-1919.

Явдохі Флісак.

Малій математик.

Гринько математик станув посеред кімнати і став живо виголошувати: — 1, 2,

і легковажним. Коли говоримо з ким поважнішим, мусимо звертати ся до него лицем. Коли йдемо з ким в парі, ми повинні йти дивлячись прямо перед себе, а не звертати ся кождою хвилі лицем до того, з ким говоримо.

Чемність ще не зашкодила нікому; а бравчестности поспеув не одного. Чемність, противно, нераз починаєть ся чоловікови до великої користі, бо еднав для нас людей, і прихильє їх серця нашим бажаням. Далємо більше мух можна зловити на мід чим на одет.

Особливим способом уважати треба на правила чемности, коли говоримо з особою, яка є иньшого погляду у політиці, иньшого віроісповіданя, з иньшого народу, хочби нам ворожого.

Високоповажані Українці у Бразилії.

Знаючи що „Український День“ скінчивсь а знаємо що випав, свѣтло почуваемось до зложеня Вам подяке.

Ви Панове, не при готових грошах, не при богацтві, розкошах, не гаразд Вам свѣтить. Мозольню кервавою працею входить у Ваші руки кождий центин. А коли пришов „Укр. День“, Ви не замкнули хат Ваших перед тими, які з порученя „Праці“, просили Вас о даток для оброни нашій Рідної Землі. Ви, що були щедрими і перед „Українським Днем“, оказали щедрість в дєнь Воздвиженя Чесного Хреста. Ви біди

3, 4, 5, 6, 7, 8, вичислїть мені борзенько, кілько виносить сума усіх чисел, доданих до себе!

Лайде, Марія і Анна взяли ся поволи числїти одно число за другим та закін дішли до кінця, Гринько вже крикнув: 36!

Не шука — відізвалась Лайде — ти собі наперед счислив!

— Так подайте ви мені які числа, сплїтучі рядом по собі від 1, а я вам так борзо само счислю.

— Добрє ану побачимо! Додай! 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

Гриць задумав ся хвилинку, а го часици проголосив: 91!

Марія і Анна взяли ся переводити пробу і справді вислід був такий сам. Завдали Грицькови ще кілька задач, а за кождин разом він влучно давав відповідь.

Ви певно цікаві, як се так борзо счислював Гринько в памняти доволі великі числа. Ось вам і розгадка:

Коли ряд чисел кінчить ся паристим числом, множимо се послідне через його половину і додаємо ще ту половину до добуток (8 рази 4 а 4 — 36).

Коли ряд чисел кінчить ся непаристим числом, множимо се послідне число через більшу його половину. Добуток є бажанс сумою всім числам 13 рази 7 — 91.

дали бідним. І у сім лежить ще більша Ваша оцінка. По 23 ох лігах у Бразилії, Ви душею серед тамтих бідних, бездомних голодних, обдертих. Ваші жертви сего доказом, що Ви не забули на свою Вітчину. Ви плачете і сумуєте, коли довідаєтесь через глибоке море, що Ваших Братів по-ново мучать. Ваша жертва доказом, що Ви не вдоволяєтесь плачем, але жертвуєте, щоб з жертв доборолась Україна свого права. І добореться. Колись настане суд. Заговорить і Дніпро і гори і села і курні хати і бідний рільник, знеславлена дівиця і невинно вбите немовля. За кожну краплю крові невинно проляту, они заплатять. Повстануть колись ті, що они їх під сю пору убили. Стануть священики колись на суді і будуть домагатись осуду справедливої справи, бо їх при престолах вбивали, голодом морили, стріляли у них мов у собаків, невинних яко винних судили. Кости у гробах... українські, будуть домагатись суду і суд настане.

Суд вже близький. Ніяка збродня не мінає без карі і їх збродню покарає Бог і люди.

Східну Галичину наш нарід не віддасть і вірте не віддасть, бо се булоб подоптане прав людських, се булаб наруга кинена у лице 40 мільоновому народови а будьте певні, ПП Жертводавці, що наш нарід вже виріс з того, щоб його нині хтось кривдив так, як було се перед 100, 50) роками. Жертви людей на оборону України зі всіх усюдів де тільки наш нарід живе, се доказ, що серед народу патріотизм не завмер, не вмре ніколи. Се доказ що у народі є свідомість, а коли буде свідомість у нас, то они від дадуть нам загарбане добро з процентом.

Українці у Бразилії! „За щедрі жертви в „Українським Дни“ Вам вперед сердечну подяку шле Редакція „Праці“

Прудентопільська кольтонія збирила в „Українським Дни“ (всіх л.ст. ще нема) суму понад 8000\$000.

Дня 10. жовтня с. р. вислано з Курити би суму 9.650\$000 т. є 20.000 франків, на руки президента Комітету оборони Українців п. Проф. Михайла Грушівського. Рівночасно повідомлено п. професора Мих. Грушівського про висилку. Другу послілку поважну вишле ся всю хвилю, коли тільки надійдуть лісти. Хоч „Укр. День“ минув, не минула потреба для України. Они всегда потребує помочі. З сеї причини, як Шан. Жертводавці, складали перед „Укр. Днем“ жертви, так складайте і коли „Укр. День“ минув. Шліть жертви до Редакції „Праці“.

Бразилійські вісти.

Епископ Парани,

Екц. Йоан Брага вернули з Риму у Бразилії дня 5 с. м. У Рію де Жанейро перебувають тиждень — опісля вертають ся до Куритиби. Редакція „Праці“ витає Іх Екцеленцію з причини Іх щасливого повороту до своєї Вітчизни і Дієцезії.

Нова Еміграція.

Федеральний уряд викупує багато теренів в цілі поселюваня там нових емігрантів, в Бразилії є пересвідчене певне, що тут багато народу з Європи прибуде. І справді нужда тамошна обридженя до житя за час 5 літ т. є з причини воєнного страху, руїн, а на дівсе податки, які Держави будуть накладати на своїх підданих, те усе говорить за тим, що більше народу прибуде тут як виїде з звідси.

Лист з Галичини.

О. Рафаїл Кричак одержав в останніх днях лист від свого давного приятеля, управителя школи в Лисци пов. Богородчани, п. Миколи Мазура. Лист писаний 29. липня 1919. У листі саме каже ся:

„Коли ще і нині чоловік мусить ся дивити на ту руїну людського добра, то легко зрозуміти, що серед тих обставин чоловік ні на хвилику не надумувавби ся тепер, чи виїхати в иньші строни, хотьби і найдаліші, бо тут до страченя вже нічого немає“. При кінці листа одно речене вичеркнене якимсь уржедником крулевским.

Страйки в Парані,

скінчили ся, Страйкуючі добились свого: 8 годин праці і підвиски платні 20%. Під час страйків у Парані не було жадних надужить.

Вивіз анархістів.

На розказ федерального ряду, відіслано до Європи з Бразилії кількох анархістів. Під час подорожі, яку їде корабель „Гелрія“ робити у полудневі провинци, поліція буде стеречи, щоб сих кількох нещасних большевиків не вернули на сушу.

Новий Кардинал у Бразилії.

Апостальська Столиця має намір іменувати другого кардинала у Бразилії. Як доносять, має ним бути тепершній Архієпископ Багії Преосв. Тома.

Літаком до Бразилії.

В Англії вже рішено, що оден з англій-

ських летунів вибереть ся до Бразилії до Рію де Жанейро. Літак буде робити на годину 60 миль і буде міг взяти 20 пасажирів.

Австрійські офіцири їдуть до Бразилії.

Як доносять, 103 давних офіцирів австрійських разом з родинами виїхали до Бразилії. Они остануть в С. Павльо. Іх виїзд се наслідок нужди яка панує тепер у Австрії. Они будуть заніматись тут усім, щоб тільки жити.

Саранча впала великою силою на провінцію Рію де Жанейро. Як доносять саранча знищила плянтації кавові на 300.000 аровів.

Примір гідний наслідюваня.

Італійці, щоб оборонити Фіюме збирають гр. ш. Досі у С. Павльо збирили понад 700 тисяч м. лів. (Они розуміють, що нині грошем они можуть купити добрий ім по справедливості не належне.

Місія на кольтонії Есперанса у парохії Прудентополя.

збулась, на днях від 9 — 14 жовтня с. р. Місією проводили ОО. Василияни: ОО. Януарий і Евстахій. Як кожда місія, так особливо остатня, лишила наслідок не малий. Нарід горнує численно а у послідних днях був такий натовп людей, що пр. в день Покрови, море голов заповнило площу коло церкви і на дорозі. На памятку місії закопано тяжкий крест. Найже Він буде для ПП. парохіяни сторожем і пригадкою на сі гарні науки які ОО. Місіонарі з повним посьвяченем голосили, вірному і доброму народови Прудентопільської парохії. Коли нині серед зіпсотого світа гомонить клич „проч з крестом“ вірний наїд, український най тулиться „до Креста“, бо під Крестом, в Кресті, потіха для зболілої душі і поратуюнок, спасене народу. І се зрозумів народ, бо тупав ногами з цілими родинами, діточками, на науки місієні: були люди з близька і далека, з усіх ліній великої парохії. Найже добрий Народ витриває у своїх постановах учинених під час св. місії. Най Бог заплатить ОО. Місіонарам за ревний труд і горячі слова, а вірним парохіянам за кождий крок, з далеких домів аж до церкви в Есперансі.

В українській голярні.

Приходить до голярні чоловіга з розчіхраним волосем, щоб го обстричи. Сідайте ось тут, на се кріло, каже ар-

тиста від вблося, і подає йому газету. А мені на що вашої газети? питаєсь чоловіга.

Читайте найновіші вісти зі Східної Галичини, а волосе дубом вам стане, і мені вас буде лекше стричи.

На фонд „ОБОРОНИ УКРАЇНИ“.

Прудентополе:

На крестинах у Василя Угрива 23100 — на крестинах у Стефана Лехова 23400 — Н. Н. 68 — на весілю у Мальованого 68 500 — з крестин у І. Печеріста 68 — Марія Мартинюк 18 — Андрей Хомин — 48 — Марія Квасна 58 — Ксенья Ягубовска 38200 — Єлисавета Іреєввіч 18.

Жертви на голодних у Галичині.

Прудентополе:

Катарина Магалєвска 28 — Катарина Музица 28 — Вара Боніта (збірка) 93300 — Катерина Паньєввіч 18.

Сума зложена всім числі 518300
з попередного 94133700 = 93768
Загальна сума 94653200 94288

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬСЬКА ТОРГОВЛЯ В Маршаль Маллет. Грушка і Наревач — Спілка.

Великий склад ріжнородних полотен так білих як і кольорових — базовязаних — в виянних. Великий склад черевиків від найменшого до найвишого нумера. Спродаси ріжнородні парасолі — капелюхи — убраня готові ріжнородних якостий. До вабути знарядя кухонні — рільничі — великий склад цукру, жовтого як і білого, соли, молока і грубої. Горішка з Моретес, риж, мука, кави і усякі иньші краєві продукти найде всякий, хто прийде до складу.

Продаж деталічна і гуртова.

Купуємо гурту-матте, швіри вись, мідь, всякі иньші продукти кольтонії. Продаємо по ціні найприступнійшій. Незабуйте на клич: „Свій до свого“!

Gruchka & Narevatch.

„EMULSAO DE SCOTT“

Тисячі докторів стверджують, як успішним ліком є „Emulsão de Scott“. Завляю, що з великою надією і вдоволенем поручаю „Emulsão de Scott“ слабим у моїх клініці. Др. Франц Басіні.

Кампінас — С. Павльо.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Чи пити Ви коли каву з української фабрики?

Військ. у Гинтоїа Кушвіра

Ширіть „ПРАЦЮ“!

Складайте лепти на український шпиталь в Прудентополе.

Кравчарня „УКРАЇНА“ Василя Магеровського

Виготовляє всякі убраня від найдо-

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничої.

В його склеп знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, зелія, ріжнородна фазенда, товари споживч і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїздаю-

Грушевського про висилку. Другу послітку надійдуть листи. Хоч „Укр. День“ минув, не минула потреба для України. Вони завжди потребує помочі. З сеї причини, як Шан. Жертводавці, склали перед „Укр. Днем“ жертви, так складайте і коли „Укр. День“ минув. Шліть жертви до Редакції „Праці“.

де стеречи, щоб сих кількох нещасних большевиків не вернули на сушу.

Новий Кардинал у Бразилії.

Апостальська Столиця має намір іменувати другого кардинала у Бразилії. Як доносять, має ним бути тепершній Архієпископ Багії Преосв. Тома.

Літаком до Бразилії.

В Англії вже рішено, що оден з англій-

постановах учинених підчас сьв. місії. Най Бог заплатить ОО Мисіонарам за ревний труд і горячі слова, а вірним парохіянам за кожний крок, з далеких домів аж до церкви в Есперансі.

В українській голярні.

Приходить до голярні чоловіга з розчіхраним волосем, щоби го обстричи. Сідайте ось тут, на се крісло, каже ар

оути знаряди куховні — рілничі — великий склад цукру, жовтого як і білого, соли м'якої і грубої. Горілка з Моретес, риж, мука, кава і усякі инші краєві продукти найде всякий, хто прийде до склепу.

Продаж деталічна і гуртова.

Купуємо герву-матте, швіри віск, мід, всякі инші продукти волюнтії. Продамо по ціні найприступнійшій. Не забувайте на клич: „Свій до свого“!

Gruchka & Narevatch.

Ширіть „ПРАЦЮ“!

Складайте лепти на український шпиталь в Прудентополи.

Кравчарня „УКРАІНА“ Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обем кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсігди лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“
de

Basilio Magerovskyi
Parandua Sta. Catharina

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациї залізничої.

В його склеп знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїздяючі можуть перенотувати, або в браку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу виласяєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

„EMULSAO DE SCOTT“

Тисячі докторів стверджують, як успішним ліком є „Emulsão de Scott“. Заявляю, що з великою надією і вдволенем поручаю „Emulsão de Scott“ слабим у моїх клініці.

Dr. Франц Басіні.

Кампінас — С. Павльо.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Чи пили Ви коли каву з української фабрики?

Зайдіть до Григорія Кухніра кольонія Шавієр да Сільва — Парандуа С. Катаріна.

Там дістанете каву палену найліпшої якості — без домішок ароматичного запаху в фабриці „ТАЙО“.

Gregorio Kuchnir

Colonia Xavier da Silva
cort. Parandua S. Catharina.

ЦЕЗАР ШУЛЬЦ В КУРИТИБІ

улиця *Barão do Serro Azul* № 12 e 14.

Телефон № 193

містить у своїм домі: кпигарню, печатню, переплетню. Споряджує печатки кавчукові, металеві під ляк, як також кліш, карти металеві, та инші роботи гравірові на цинку, сріблі і злоті, кпижки торговельні, інжинерські, та всякого иншого рода.

Великий склад карток і бльоків, церковних образів, свічників як і всяких посудин до ужитя у церквах. Великий склад паперу і прирядів до писаня; зошити ріжної якості, друки фактурові, посвідки побору гроший, гії, меморанда — картки візитові і т. и.

Оправляєсь книжки і прикрашуєсь після найновішої форми.

Ціни приступні --- найприступнійші.

CEZAR SCHULZ

CORITIBA Rua Barão do Serro Azul 12 e 14.

Paraná

Brazil.

Позір Братя!

Йосиф Прокоп'як і Брат

MAFRA — Santa Catharina ул. Парана.

Знаний усім Українцям з Ірасеми, Ітайополіс, Рійо Негро зі свого великого склепу, що його отворив у 1916-тім році.

У Йосифа Прокоп'яка і Брата кожний Українець найде товар найлучшої сорти і найдешевший. Хто лиш вступить, то пересвідчить ся.

Гарна, простора сая з електричним світлом, телефоном — повна ріжнородних матерій, полотна, кусток, стяжок, капелюхів, посудин усякого рода, залізя: ріжнородні напитки краєві і заграничні.

На складі мука ріжних марок; сіль, цукор, кава в зернятах, а мелена найлучша.

Крім сего мож дістати і замовити дошки і усякий будівольний матеріал.

Від стациї залізничої МАФРА недалеко — 200 метр.

Подорожні найдуть пріют на ніч і пораду.

Від мене телефонічне получене з Ітайополіс.

Купуєсь герву і инші продукта.

„СВІЙ ДО СВОГО“ клич усіх свідомих народів!

José Prokopiak & Irmão

Maфра

S. Catharina

Brasil.

Rio Negro — Paraná

CAIXA
POSTAL
246.

MARCA REGISTR.

BEBAM AS CERVEJAS
DA
ATLANTICA

Atlantica

Luiziana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИЗА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Параансенсе
темні:
Мюнхен
Кулімба
Демократ
Портер

НАПИТКИ:

Атлантика
Білий

Вода Столова
Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помараньч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кождо скількись ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насінє ячменю за контрактом або продаємо вибіране насінє ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили.

Читайте і другим переказуйте, що в ІТАНОПОЛІС
в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокопяна

міститься при тій самій улиці, шой був — у тім-самім домі, де й склеп давнійше був.

Мій склеп вже від многих літ існує — про нього всі знають — бож се склеп щирого Українця. — Натерпівсь я до волі за українську справу.

У мене в складі найдеться усе, що потрібне ПП. Кольоністам, чи то у домі, чи в господарці. — Ріжнородні напитки краєві і заграничні

Продукта купую і продаю таньше як иньш. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Рійо Негро. Прошу вступити і на власні очі пересвідчитесь, що се що кажу правду го

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пгл. хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворита, осотові вовняні убраня і многи иньші товари галантарійні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА. ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скупуємо герву — виск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.

ПРОФЕСОР Др. ШИМАНЬСКИЙ

лічить недуги очий

Куритиба, — Праça Tiradentes 54.

Лічнице заведене в АРЯУКАРІІ.

Кольонія Іраті — colonia Iraty
Paraná Brasil.

Михайло Горбань

Погучаю усім Українцям мій склеп, де найдуть товари споживчі і знаряди до домашнього вжитку.

Купую збіже, герву і т. д.

Др. Олександр Нікольский
лікар — медик

в Прудентополи

приймає слабіш ще дня від год. 1-ї до 3-ї
в українськїм шпитали
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ВІДНИХ.

PHARMACIA FERREIRA.

DIRIGIDA PELO PHARMACEUTICO
Belmiro A de Almeida

Rua: Dr. Vicente Machado — Prudentopolis
E. do PARANÁ.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ДРОГУЕРІІ І ХЕМІ-
НИХ ПРОДУКТІВ.

Особливші ліки гомеопатичні
у плинах, як і всякі ліки на
ріжні хороби

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марсаль Малет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу?

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

Читайте і другим переказуйте, що в ІТАИОПОЛІС
в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокопяка

міститься при тій самій улиці, що й був — у тім-самім домі, де й склеп
давніше був.

Мій склеп вже від многих літ існує — про нього всі
знають — бо ж се склеп щирого Українця. — Натерпівсь я до
волі за українську справу.

У мене в складі найдеться усе, що потрібне ПП. Кольоністам, чи то у
домі, чи в господарстві. — Ріжнородні напитки краєві і заграничні

Продукта купую і продаю таньше як инші. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Рію Негро.
Прошу вступити і на власні очі пересвідчитись, що се що кажу правду го-
ворю і пишу. — Прошу не забувати в дорозі з Рію Негро.

EUSTACHIO PROKOPIAK

Itayopolis

S. Catharina.

Найбільший український склеп в Прудентополи
Василя Войговича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма,
яка вдяєчить Вас за Ваші гроші! Вступіть і пере-
конайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнородніших матерій, най-
модніших кольорів касеміри, коців, готових
убрань, чисто бовняних бат, полотна, хусток, стя-
жок, капелюхів соломианих і сукняних, ниток до ши-
ття, вишивана і ручних робіт, зимових шапів, перфум,
перфумованого мила, скла, начинь кухонних, заліза,
кашні до шиття, порошу, шроту, фугетів, славної
пасті „Фаворіта“ і шнурівки, книжок, та прибор-
ів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завжди: хміль, олій до фарб, свічки
мильові, а подостатком нуки найліпших марок, соли
грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber,
Sal amargo, нафти, тютюну, бижу, цукру, фарини
кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами,
незрівняного смаку паленої і чай з Індій.

Завсїгди свіже насїне.

Продаю всім, з м'єй власної цегольні ЦЕГЛУ,
яку узнано за найліпшійшу, найлепшу і найпрактич-
нійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витр-валу, най-
меньшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику
скалю герву та инші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подїре на заїзд, а на
случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz

Prudentopolis, Paraná, Brazil.

Куритиба, — Праца Tiradentes 54.

Лічниче заведене в АРАУКАРІІ.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Гараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта
по найтаньшій ціні. Купує уся-
кі продукта кольоніальні, а
найцікавше, що платить до-
росше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій склеп і спробу-
вати, чи те, що кажу, правду кажу?
Я сьвідомий, що переконаєтесь, що
кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

Одиноке

Peitoral Zhadeo

Лічить skutочно недуги грудий, кашель,
інфлюенцію і т. д.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД ВЕЛИКИЙ СКЛАД АПТИЧНИЙ

Антика польська в Куритибі.

Rua: 15 de Nov. № 5 — caixa postal 294

До Пов. ПП. Кольоністів
в Прудентополи.

Добрий католик повинен йти за вірою своїх бать-
ків вінчаючись після прав Бога в церкві — однак для
добра своєї родини, повинен ручити їй будучину
певну — зсеї причини є справою конечною без вимів-
ки, вінчатись після прав людей — а є ним вінчане ци-
вільне. Тому то молодь яка вінчалась в церкві і Ви що
йдете звінчатись після прав церкви — повинні без
проволоки пошукати

Жанга Дурского

више підписаного, а він постараєть ся о виготовлене
відповідних паперів до цивільного супружа, беручи
за те 5000. ПРАВДИВО ВІДНІ НІЧО НЕ ЗАПЛА-
ТЯТЬ, если викажуть ся посвідкою від своїх
парохів в Прудентополи.

Виготовляєть ся також інвентар і арроляменти,
після ціни за попередною умовою.

ВИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ВСЯКОГО РОДА ПОДАНЯ,
РЕКЕРЕМЕНТИ

Иоан Дурский Сильва

Віля Прудентополи, 5 мая 1919.

ANTONIO REBOUCAS PARANA

Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстар-
ших склепів у цілім муніци-
пію Іраті

Продаю товари ріжнородні — як х
справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕ-
ЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і
усе, що потрібне до ужиткоу домаш-
нього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — уої
споживчі товари. Капелюхи — стрільні
артикули — окраси зі золота як брошки,
перстені, ланцужки до годинників і т. д.
Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Constantino Odrecky

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фа-
бриці КАП ФЛЯШКОВИХ,
купую всякі продукта краєві,
продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná